

Atviri standartai Interneto svetainėse

Atviras
Kodas
Lietuvai

Albertas Agejevas <alga@akl.lt>
2005-05-20

Turinys

- Trumpa HTML apžvalga
  - sąvokos
  - HTML pagrindai
  - dažniausiai pasitaikančios klaidos
- Svetainių atitikimo atviriems standartams testavimas
- Svetainės koregavimas
- Nuorodos

Pagrindinės sąvokos

- HTML – kalba dokumento struktūrai aprašyti
- CSS – kalba dokumento išvaizdai aprašyti
- W3C (Worldwide Web Consortium) – WWW standartų organizacija
- Svetainė, tinklalapis – susietų Internete patalpintų dokumentų visuma
- WWW – žiniatinklis, hipertekstinių dokumentų sistema Internete
- Naršyklė – programa WWW peržiūrai
  - Mozilla
  - MS Internet Explorer
  - Opera
  - daugybė kitų

Atvirieji standartai Internete

- Atvirųjų standartų sąlygojamas sąveikumas sukuria sąžiningą, konkurencingą aplinką
- Interneto technologijų atvirumas nulėmė tai, kad Internetas laimėjo prieš konkuruojančias technologijas
  - TCP/IP protokolai
  - El. pašto protokolai ir formatai
  - HTML ir HTTP
- Atviri standartai suteikia daug laisvės Interneto vartotojams:
  - pašto programų pasirinkimo
  - žiniatinklio serverių ir naršyklių pasirinkimo

HTML istorija

- HTML atsirado 1991 metais CERN
- Egzistavo keletas neformalių HTML kalbų
- Pirmas standartas priimtas 1995 metais W3C – HTML 2.0
- „Naršyklių karai“ žalingai įtakojo kalbos vystymąsi
  - koncentravosi į vizualių efektų naudojimo paprastumą
- HTML 3.0 standartas niekada nebuvo išleistas
  - per sudėtingas
  - praktiškai nepalaikomas

HTML istorija (2)

- HTML 3.2 išleista kaip kompromisas
  - įteisinti Netscape ir Microsoft HTML „patobulinimai“
- HTML 4.0 (1997 m.)– kalbos švarinimas
  - atsisakė daugelio vizualių savybių
- Kartu su HTML 4.0 pasiūlyta CSS, vėliau ir CSS2
  - skirta būtent išvaizdos aprašymui
- XHTML – HTML dialektas XHTML formatu
  - suderinamumas su XML įrankiais

Galiojantys standartai

- HTML 4.01
  - Transitional – skirtas perėjimui nuo ankstesnių technologijų, praktiškas
  - Strict – grynai struktūrinis žymėjimas, be jokios išdėstymo ir išvaizdos informacijos
- XHTML 1.0
  - taip pat Strict ir Transitional variantai
- CSS2.1
- XHTML 2.0 ir CSS3 yra kuriami

Kodėl verta laikytis standartų?

- Savivaldybių svetainių funkcija – informacijos sklaida
  - prieinamumas, pvz. neįgaliesiems, per kalbos generatorius, Brailio terminalus
  - sąveikumas (interoperability)
    - mobilūs įrenginiai
    - paieškos sistemas
    - automatizuotos priemonės
  - nepriklausomybė nuo vieno gamintojo
- Orientacija į ateitį
  - Internetė mados greitai keičiasi, o standartai išlieka palaikomi

Atitikimo standartams testavimas

- HTML ir CSS atitikimą standartams galima lengvai patikrinti
- HTML tikrintuvas
  - <http://validator.w3.org/>
- CSS tikrintuvas
  - <http://jigsaw.w3.org/>

HTML tikrintuvas

MARKUP VALIDATION SERVICE v0.6.7

HOME

ABOUT...

NEWS

Docs

HELP & FAQ

FEEDBACK

LINK CHECKER

The W3C Markup Validation Service is a free service that checks Web documents in for Recommendations and other standards.

VALIDATE YOUR MARKUP

VALIDATE BY URL

Address:

Enter the URL of the page you want to check. Advanced options are available from the [Extend](#)

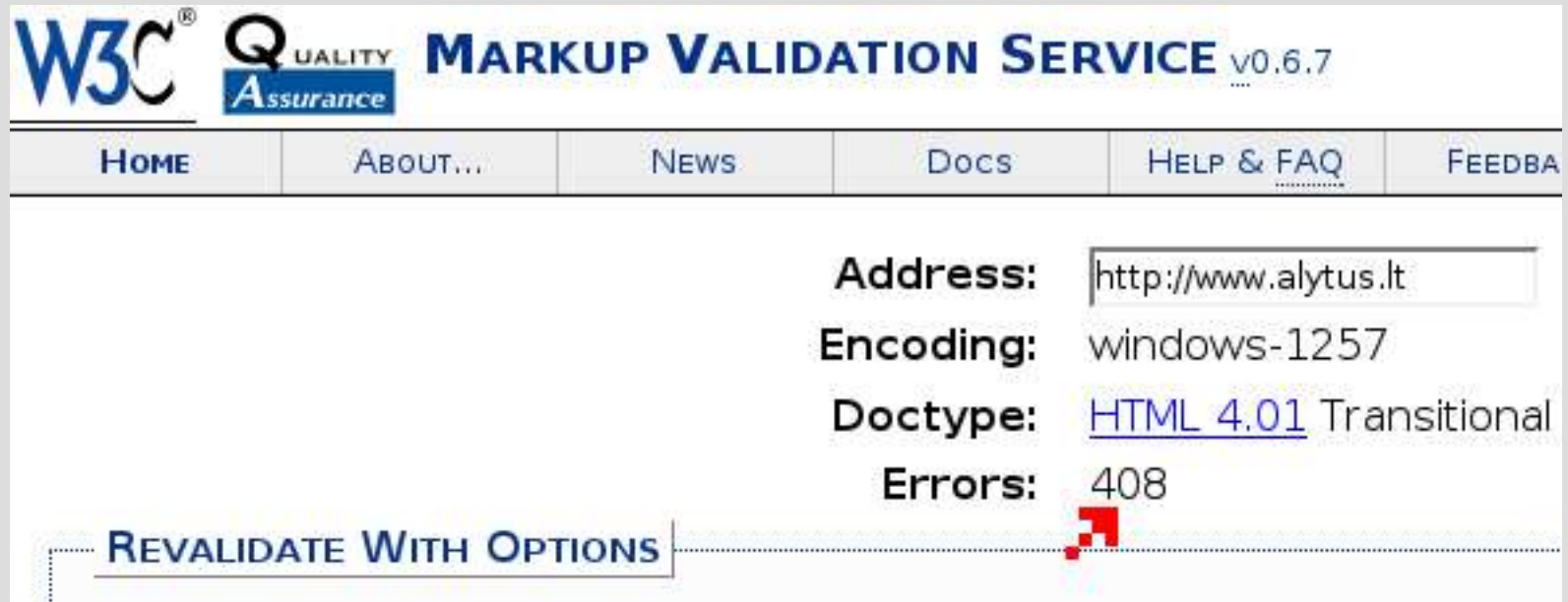
VALIDATE BY FILE UPLOAD

Local File:

Select the file you want to upload and check. Advanced options are available from the [Extend](#)

Note: file upload may not work with Internet Explorer on some versions of Windows XP Service Website.

Tikrintuvo rezultatai

The screenshot shows the W3C Quality Assurance Markup Validation Service interface. At the top, the logo for W3C Quality Assurance is displayed next to the text "MARKUP VALIDATION SERVICE v0.6.7". Below the logo is a navigation menu with links for HOME, ABOUT..., NEWS, Docs, HELP & FAQ, and FEEDBA. The main content area displays the validation results for the URL "http://www.alytus.lt". The results are as follows:

Address:	http://www.alytus.lt
Encoding:	windows-1257
Doctype:	HTML 4.01 Transitional
Errors:	408

At the bottom left, there is a button labeled "REVALIDATE WITH OPTIONS". To the right of the "Errors: 408" text, there is a small red icon of a mouse cursor pointing towards the top-right corner.

- Nustatyta koduotė, dokumento tipas
- Nurodytas surastų klaidų skaičius

Klaidos su paaiškinimais

THIS PAGE IS NOT VALID [HTML 4.01](#) TRANSITIONAL!

Below are the results of attempting to parse this document with an SGML parser.

1. **Line 1, column 0: no document type declaration; implying "<!DOCTYPE HTML SYSTEM>"**

```
<html>
```

The checked page did not contain a document type ("DOCTYPE") declaration. The Validator has tried to validate with the HTML 4.01 to be incorrect and will generate a large number of incorrect error messages. It is highly recommended that you insert the proper DOCTYPE instructions for doing this are given above -- and it is necessary to have this declaration before the page can be declared to be valid.

2. **Line 9, column 45: value of attribute "DEFER" cannot be "TRUE"; must be one of "DEFER"**

```
... language="javascript1.2" defer="true" src="http://www.ams.lt/scripts/menu.js
```

The value of the attribute is defined to be one of a list of possible values but in the document it contained something that is not allowed, the "selected" attribute must be either minimized as "selected" or spelled out in full as "selected="selected"; a list of allowed values is given above.

3. **Line 10, column 45: value of attribute "DEFER" cannot be "TRUE"; must be one of "DEFER"**

```
... language="javascript1.2" defer="true" src="http://www.ams.lt/scripts/other.js
```

Ženkliukai standartus atitinkantiems puslapiams

- Kai puslapio patikrinimo metu nerandama klaidų, W3C siūlo į svetainę patalpinti šiuos ženklukus:

Svetainės koregavimas

- Naudojamės tekstų arba specializuotais HTML redaktoriais
- Validuojame dokumentus juos įkraudami iš disko (Validate by file upload)
- Po kiekvieno pakeitimo patikrinam, ar dokumentas atitinka standartus
- Jei svetainė dinaminė (PHP, ASP, ir t.t.), turime surasti ir pataisyti reikalingus fragmentus

Testavimo rezultatai

- Testai vykdyti 2005 vasario viduryje
- Testuota 60 Lietuvos savivaldybių svetainių
  - Tik 1 kai kurios dalys atitiko HTML standartus
  - Tik 11 svetainių naudojo standartus atitinkantį CSS, arba nenaudojo CSS
- Iš 30 Latvijos savivaldybių svetainių, nei viena neatitiko standartų
- Dauguma savivaldybių svetainių darytos įmonių-specialistų pagal užsakymą
  - reikalaukite kokybiško darbo iš vykdytojų!

Nuorodos

- <http://www.w3c.org/> - World Wide Web Consortium
- <http://www.w3c.org/MarkUp/> - HTML kalbos svetainė
- <http://www.w3.org/TR/html4/> - HTML 4.01 specifikacija
- <http://www.w3.org/TR/CSS21/> - CSS 2.1 specifikacija
- <http://validator.w3.org/> - HTML validatorius
- <http://jigsaw.w3.org/css-validator/> - CSS validatorius
- <http://www.mozilla.org/> - Standartus labiausiai atitinkanti naršyklė
- <http://www.nvu.com/> - Standartus atitinkanti HTML rengyklė

Ačiū už dėmesį

- Gal turite klausimų?